COUR DE JUSTICE

BENELUX

GERECHTSHOF

~

A 2003/3/7

ARRET

du 24 mai 2004

En cause :

COMMERZBANK A.G.

contre

SABENA INTERSERVICE CENTER

Langue de la procédure : le français

ARREST

van 24 mei 2004

Inzake :

COMMERZBANK A.G.

tegen

SABENA INTERSERVICE CENTER

Procestaal : Frans

GRIFFIE

REGENTSCHAPSSTRAAT 39
1000 BRUSSEL
TEL. (0) 2.519.38.61
www.courbeneluxhof.int

GREFFE

39, RUE DE LA RÉGENCE
1000 BRUXELLES
TÉL. (0) 2.519.38.61
www.courbeneluxhof.int

HET BENELUX-GERECHTSHOF

In de zaak A 2003/3

1. Gelet op het op 27 februari 2003 door het Hof van Cassatie van België uitgesproken arrest in de zaak nummer C.02.0107.F van :

de vennootschap naar Duits recht COMMERZBANK A.G., met maatschappelijke zetel te Frankfurt (Duitsland), Kaiserstrasse 16, en met een filiaal in België, waarvan de kantoren gevestigd zijn te Etterbeek, Louis Schmidtlaan 87,

tegen

de naamloze vennootschap in vereffening SABENA INTERSERVICE CENTER, met maatschappelijke zetel te Sint-Lambrechts-Woluwe, Emmanuel Mounierlaan 2,

waarbij overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof (hierna te noemen : het Verdrag) aan dit Hof een vraag van uitleg van artikel 1, eerste lid, van de Bijlage bij de Benelux-Overeenkomst van 26 november 1973 houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom (hierna te noemen : de eenvormige wet) wordt gesteld;

Ten aanzien van de feiten :

2. Overwegende dat de feiten in het arrest als volgt worden omschreven:

[a] Commerzbank A.G. heeft bij overeenkomst van 5 augustus 1999 een krediet met een maximumbedrag van 25.000.000 euro ter beschikking gesteld van met name Sabena Interservice Center voor een bepaalde tijd die op 31 augustus 2002 verstreek en de partijen waren voordien derivatencontracten aangegaan, waarvan de looptijden tot 25 september 2006 waren gespreid;

[b] Commerzbank A.G. heeft op 2 oktober 2001 de kredietovereenkomst opgezegd en sommige van de overige voornoemde contracten beëindigd ten bedrage van 11.862.045,69 euro wat Sabena Interservice Center betreft ; Commerzbank A.G. heeft vervolgens de opbrengst van die laatste transacties besteed aan de terugbetaling van de schuldvordering die zij, naar haar oordeel, op grond van het opgezegde krediet tegen met name Sabena Interservice Center had;

3. Overwegende dat het Hof van Beroep te Brussel, uitspraak doende in kort geding, bij arrest van 11 december 2001 heeft overwogen:

[a] dat zowel die opzegging van het krediet als de daaropvolgende, eenzijdige en niet door het bestaan van een opeisbare schuld wat Sabena Interservice Center betreft gerechtvaardigde, operaties prima facie kennelijk onregelmatig waren;

[b] dat Commerzbank A.G. daardoor de looptijden van de derivatencontracten had miskend en met name Sabena Interservice Center het recht had ontnomen om het tijdstip te kiezen om haar posities af te wikkelen en

[c] dat Commerzbank A.G. Sabena Interservice Center daarenboven door de aangevochten verrekening op onbehoorlijke wijze de door die transacties gegenereerde winst en derhalve ten bedrage van ten minste 11.862.045,69 euro toekomende liquiditeiten had ontzegd;

4. Overwegende dat het Hof van Beroep bij dat arrest de gevolgen van de opzegging van het krediet heeft geschorst en Commerzbank A.G. heeft bevolen binnen twaalf uur na de betekening van het arrest bovengenoemd bedrag dat overeenstemt met de winst van de op 2 oktober 2001 verrichte afwikkeling van de derivatentransacties, ter beschikking te stellen van Sabena Interservice Center, zulks onder verbeurte van een dwangsom waarvan de bijzonderheden in het arrest worden bepaald;

5. Overwegende dat Commerzbank A.G. cassatieberoep tegen het arrest van het Hof van Beroep te Brussel heeft ingesteld en daarbij met name een middel heeft aangevoerd, dat klaagt over schending van artikel 1385*bis*, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek;

6. Overwegende dat het Hof van Cassatie, na te hebben overwogen dat een beslissing betreffende de uitlegging van artikel 1, eerste lid, van de eenvormige wet noodzakelijk was om uitspraak te kunnen doen, bij arrest van 27 februari 2003 de zaak heeft aangehouden totdat het Benelux-Gerechtshof uitspraak zal hebben gedaan over de volgende vraag:

Dient artikel 1, eerste lid, van de Bijlage bij de Overeenkomst van 26 november 1973 houdende Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom aldus te worden uitgelegd dat onder de bewoordingen « veroordeling tot betaling van een geldsom » mede te begrijpen is het bevel dat door een rechter in kort geding aan een partij wordt gegeven om een geldsom ter beschikking te stellen van een andere partij in het kader van een voorlopige regeling van de contractuele betrekkingen tussen die partijen?

Ten aanzien van het verloop van het geding:

7. Overwegende dat het Hof, overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het Verdrag een voor conform getekend afschrift van het arrest van het Hof van Cassatie heeft gezonden aan de partijen en de Ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg;

8. Overwegende dat de partijen de gelegenheid hebben gekregen schriftelijke opmerkingen te maken over de aan het Hof gestelde vraag; dat mr. Michel Mahieu, advocaat bij het Hof van Cassatie, een memorie voor Commerzbank A.G. heeft ingediend;

9. Overwegende dat de Eerste Advocaat-Generaal Jean du Jardin op 12 december 2003 schriftelijk conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht:

10. Overwegende dat artikel 1, eerste lid, van de eenvormige wet als volgt luidt:

« De rechter kan op vordering van een der partijen de wederpartij veroordelen tot betaling van een geldsom, dwangsom genaamd, voor het geval dat aan de hoofdveroordeling niet wordt voldaan, onverminderd het recht op schadevergoeding indien daartoe gronden zijn. Een dwangsom kan echter niet worden opgelegd in geval van een veroordeling tot betaling van een geldsom […] »;

11. Overwegende dat de door het Hof van Cassatie gestelde vraag op de tweede zin van dat eerste lid van artikel 1 betrekking heeft;

12. dat uit de eerste en de tweede zin van genoemd lid, tezamen gelezen, volgt dat de in de tweede zin vervatte uitzondering enkel is geschreven voor gevallen waarin voldoening aan de hoofdveroordeling door middel van rechtstreekse executie kan worden verkregen; dat zulks het geval is wanneer een partij wordt veroordeeld tot betaling van een geldsom aan een wederpartij ; dat een veroordeling van een partij tot het ter beschikking stellen van een geldsom aan een wederpartij moet worden beschouwd als een hoofdveroordeling tot betaling van een geldsom in de zin van voormeld artikel;

13. dat als de hoofdveroordeling voor rechtstreekse executie in aanmerking komt geen dwangsom kan worden opgelegd;

14. Overwegende dat het vorenstaande ook geldt als er in kortgeding een bevel tot het ter beschikking stellen van een geldsom aan een wederpartij wordt gegeven;

15. Overwegende dat de door het Hof van Cassatie gestelde vraag van uitleg derhalve bevestigend moet worden beantwoord;

Ten aanzien van de kosten:

16. Overwegende dat het Hof, volgens artikel 13 van het Verdrag, de kosten moet vaststellen welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen voor zover zulks in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is;

17. dat, krachtens de Belgische wetgeving, de honoraria van de raadslieden niet zijn begrepen in de kosten die aan de in het ongelijk gestelde partij in rekening worden gebracht;

18. dat op de behandeling voor het Hof geen andere kosten zijn gevallen;

19. Gelet op de conclusie van de Eerste Advocaat-Generaal Jean du Jardin;

20. Uitspraak doende op de door het Hof van Cassatie van België bij arrest van 27 februari 2003 gestelde vraag;

Verklaart voor recht:

21. Artikel 1, eerste lid, van de Bijlage bij de Overeenkomst van 26 november 1973 houdende Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom dient aldus te worden uitgelegd dat onder de bewoordingen « veroordeling tot betaling van een geldsom » mede te begrijpen is het bevel dat door een rechter in kort geding aan een partij wordt gegeven om een geldsom ter beschikking te stellen van een andere partij in het kader van een voorlopige regeling van de contractuele betrekkingen tussen die partijen.

Aldus gewezen door de heren I. Verougstraete, president, J. Jentgen, M. Lahousse, mevrouw G.G. van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, de heer R. Schmit, rechters, de heer D.H. Beukenhorst, mevrouw M.-P. Engel, de heren A. Hammerstein en F. Fischer, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken in openbare zitting te Brussel, op 24 mei 2004 door de heer I. Verougstraete, voornoemd, in aanwezigheid van de heren J. du Jardin, advocaat-generaal, en C. Dejonge, wnd. hoofdgriffier.